

C147 – OND16

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2007-2008

21 februari 2008

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR ONDERWIJS, VORMING, WETENSCHAP EN INNOVATIE

INHOUD

Interpellatie van de heer Jos De Meyer tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de inhaalbeweging inzake schoolinfrastructuur	1
Vraag om uitleg van mevrouw Veerle Heeren tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over taaluitwisselingsprojecten tussen Vlaanderen en Wallonië	6
Vraag om uitleg van de heer Jef Tavernier tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de toegang tot het kunstsecundair onderwijs (kso)	9
Vraag om uitleg van mevrouw Annick De Ridder tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over het opvolgen van de gevolgen van het (islam)creationisme in het onderwijs	11
Vraag om uitleg van mevrouw Monica Van Kerrebroeck tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de problematische afwezigheden in het onderwijs	12

Voorzitter: mevrouw Monica Van Kerrebroeck

Interpellatie van de heer Jos De Meyer tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de inhaalbeweging inzake schoolinfrastructuur

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, in deze legislatuur 2004-2009 werd van bij de aanvang ingezet op een inhaalbeweging voor de schoolinfrastructuur. Enerzijds werd er gekozen voor een vermeerdering van de enveloppe voor klassieke scholenbouw, anderzijds werd een ambitieus DBFM-project (Design, Build, Finance, Maintain) opgestart voor een totaal budget van 1 miljard euro. In de Vlaamse meerjarenbegroting wordt 75 miljoen euro per jaar gepland voor het financieren van de beschikbaarheidsvergoedingen. Tot het DBFM-project wordt opgestart, worden deze middelen toegevoegd aan de reguliere enveloppe.

De procedure betreffende de inhaalbeweging voor schoolinfrastructuur werd gevoerd met een onderhandelingsprocedure met bekendmaking. De marktprocedure is opgedeeld in twee fasen: in een eerste fase van de procedure werden op grond van het onderzoek van de toelaatbaarheid, betrouwbaarheid en bekwaamheid van de kandidaten, de meest valabele kandidaten geselecteerd. De geselecteerden werden dan uitgenodigd om een offerte in te dienen. In een tweede fase gebeuren de inhoudelijke beoordeling van de offertes, de onderhandelingen en de gunning. In deze tweede fase zijn we ondertussen beland.

De volgende stappen werden tot op heden al gezet: op 24 juli 2006 verzond AGIO (Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs) het bestek, eerste fase, naar het Bulletin der Aanbestedingen en het Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen. Deze bekendmaking werd omwille van technisch-juridische zorgvuldigheid echter voortijdig ingetrokken. Op 22 december 2006 werd het bestek voor de tweede maal bekendgemaakt. Men kon zich kandidaat stellen tot 7 februari 2007. Op 30 maart 2007 werden door de Vlaamse Regering vier private partners geselecteerd. Op 19 juli 2007 stelde de Vlaamse Regering het bestek vast waarop de kandidaten een offerte konden indienen. Zij kregen hiervoor tijd tot 30 november 2007.

In de loop van het dossier werden de verwachtingen echter steeds meer bijgesteld. In de vergadering van de commissie voor Onderwijs van 12 oktober 2006 waren

de verwachtingen nog hoopvol. De minister hoopte de marktprocedure in het voorjaar van 2007 af te ronden, zodat de DBFM-vennootschap in 2007 nog zou kunnen starten met de realisatie van de projecten (*Hand. VI. Parl. 2006-07, nr. C7*). In de plenaire zitting van 4 juli 2007 was er de hoop de DBFM-vennootschap met de geselecteerde kandidaat te kunnen oprichten tegen het einde van 2007 zodat in 2008 zou kunnen worden gestart met het operationeel bouwprogramma (*Hand. VI. Parl. 2006-07, nr. P51*).

In de plenaire vergadering van 24 oktober 2007 werd er echter al gesteld dat het gros van het feitelijke bouwen en afwerken van scholen zal gebeuren na de volgende verkiezingen van 2009. We hoorden er tevens de bezorgdheid dat het nog vele maanden werk zou zijn vooraleer de nieuwe vennootschap aan het werk kan gaan. Pas daarna zouden de concrete ontwerpen kunnen worden ingebracht en konden concrete aannameprojecten worden opgestart (*Hand. VI. Parl. 2007-08, nr. P8*).

Bij de begrotingsbespreking in het najaar (*Parl. St. VI. Parl. 2007-08, nr. 15/6-H*) stelde de minister dat men thans in de tweede fase van het bestek zit, en dat er wordt overlegd met de geïnteresseerden die overbleven na de eerste selectie, maar dat dit proces zonder tussenkomst van de minister en in alle beslotenheid verloopt. De minister stelde toen uitdrukkelijk zich niet te laten opjagen en dus ook geen deadlines te formuleren vanuit een zorg voor een goed resultaat zonder fouten. De minister stelde dat het proces volop bezig was, maar dat het zeker nog heel wat tijd zal vragen. De belangrijke deadline van 30 november 2007, het moment dat alle offertes ingediend moesten zijn, is ondertussen reeds enkele maanden achter de rug maar het blijft windstil: we vernemen geen nieuws meer over dit dossier.

Mijnheer de minister, hebt u al beslissingen genomen in dit dossier sinds 30 november 2007, datum waarop alle offertes binnen moesten zijn? Dienden alle kandidaten ook effectief een offerte in? Werd er reeds een kandidaat geselecteerd? Wanneer kunnen we de oprichting van de DBFM-vennootschap verwachten? Tegen wanneer denkt u dat er tot toewijzingen van concrete projecten kan worden overgegaan? Kan op basis van de ingediende offertes reeds worden ingeschat of alle dossiers van de DBFM-lijst binnen de grenzen van de in de meerjarenbegroting geplande middelen kunnen worden uitgevoerd? Is de prijszetting naar verwachting? Is er al een zicht op de effectieve kostprijs voor de scholen die in de DBFM-formule zullen bouwen? Is dit betaalbaar voor de scholen? Denkt u dat de wachtlijst tegen het einde van deze

legislatuur volledig weggewerkt zal zijn? Of zal het enkele jaren langer duren?

De voorzitter: De heer Tavernier heeft het woord.

De heer Jef Tavernier: De interpellatie van de heer De Meyer is heel terecht omdat ze vertolkt wat er op het terrein leeft in heel wat scholen. In 2006, toen de lijst van de geselecteerde projecten werd gepubliceerd, was er sprake van een lichte euforie. Eindelijk, werd toen gedacht. Vandaag zien we de twijfel toenemen bij de scholen, de inrichtende machten en de ouders.

Naast het DBFM-programma loopt ook de reguliere financiering, waar het parlement ook meer geld voor heeft ingeschreven. De realiteit, ook in de reguliere financiering, is dat in deze periode de oproep vanuit AGION is gebeurd naar de projecten die in de eerste helft van het jaar 2000 zijn ingediend. Deze projecten komen binnenkort dus waarschijnlijk aan de beurt.

De projecten van 2000 hebben nu kans om aan de beurt te komen. De projecten van 2001 en 2002 zullen noch in de reguliere financiering, noch via DBFM in 2008 kunnen starten en een stap vooruit zetten.

Los van andere beschouwingen die we over dit dossier kunnen maken, is dat momenteel het drama op het terrein.

De voorzitter: Mevrouw Libert heeft het woord.

Mevrouw Laurence Libert: Mevrouw de voorzitter, ik sluit me aan bij de uiteenzetting van de vorige sprekers.

Heel veel scholen beginnen te twijfelen aan de DBFM-formule, omdat zij ook in twijfel trekken of het financieel haalbaar is. De vraag rijst of de gewone formule niet betaalbaarder is dan de DBFM.

Mijnheer de minister, hoe zal het voor de scholen in de toekomst draagbaar zijn, als ze een vergoeding moeten betalen voor de ingebruikname van de projecten?

Mevrouw Monica Van Kerrebroeck: Tijdens een vorige commissievergadering werd hier de beheersovereenkomst tussen AGION en de regering besproken (*Parl. St. VI. Parl. 2007-08, nr. 1553/1*). Deze nieuwe overeenkomst moet er ook voor zorgen dat alle alternatieve financieringen vlot verlopen.

In de overeenkomst staat dat de regering zich engageert om het huidige IVA-statuut van AGION te onderzoeken en zo nodig aan te passen aan een EVA-statuut van publiek recht. Bij een EVA-statuut worden de partners, de inrichtende machten, steden en gemeenten en het Vlaams Secretariaat van het Katholiek Onderwijs betrokken bij de totstandkoming van de projecten, als leden van de raad van bestuur.

Bij de vroegere werking van DIGO (Dienst voor Infrastructuurwerken van het Gesubsidieerd Onderwijs) gebeurde het zo. Het verleden heeft uitgewezen dat het een zeer vlotte samenwerking is geweest. Sinds het IVA-statuut zijn de inrichtende machten, die eigenlijk ook betrokkenen zijn, niet meer opgenomen in de raad van bestuur.

Mijnheer de minister, hebt u de intentie om op termijn het IVA-statuut om te buigen in een EVA-statuut, zodat de echte betrokkenen ook echt betrokken worden bij de problematiek van scholenbouw? Deze problematiek gaat over de duur, maar ook over investeringen, kwaliteit en duurzaam bouwen. Daar wil ik sterk de nadruk op leggen.

Mijnheer de minister, we hopen dat uit uw antwoord enige klaarheid komt over wanneer de alternatieve financiering er komt.

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mevrouw de voorzitter, ik zal eerst proberen te antwoorden op de vragen van de heer De Meyer over de procedure. Daarna werd de belangrijke zorg opnieuw op tafel gelegd over wat we doen inzake scholenbouw. Daarover wil ik toch wat nieuws melden. Ik wil ook ingaan op de andere vragen.

Mijnheer De Meyer, ik kan u meedelen dat alle kandidaten voor de DBFM-procedure ook daadwerkelijk een offerte hebben ingediend. Op dit ogenblik loopt nog altijd de tweede fase van de gunningsprocedure, en is er dus nog geen kandidaat geselecteerd om de DBFM-vennootschap op te richten.

Uit het verloop van de procedure voor de oorspronkelijke indieningsdatum van de offertes – initieel gepland op 30 oktober 2007 – bleek dat het opportuun was om over te gaan tot een beperkte aanpassing, eigenlijk een verfijning, van het bestek. Om er vervolgens voor te zorgen dat de kandidaten over een redelijke termijn zouden beschikken voor het voorbereiden van hun offertes, werd de uiterlijke datum voor het indienen van de offertes met twee weken verschoven.

Op dit moment is men nog volop bezig met het screenen van deze offertes. U moet goed beseffen – maar ik denk dat u dat doet – dat net zoals het uitgezonden bestek bijzonder omvangrijk was en heel veel informatie vroeg van de kandidaten, de door de kandidaten bezorgde offertes voor dit nieuwe bouwprogramma ook zeer omvangrijk zijn.

Ik ga ervan uit dat u samen met mij prioriteit wilt geven aan een zo goed mogelijk eindvoorstel van de kandidaten, ten voordele van de scholen. Dan zult u begrijpen dat de gunningsprocedure zo grondig en zorgvuldig mogelijk moet verlopen.

Ik heb al dikwijls benadrukt dat we bij zo'n operatie de nodige juridische zorgvuldigheid in acht moeten nemen en een zo goed mogelijk resultaat moeten bekomen voor de scholen. Ik zal me dus niet laten opjagen door andere overwegingen. Ik ga absoluut niet afwijken van deze lijn van zorgvuldigheid.

U stelt meteen ook de vraag naar het verdere verloop. Mijnheer De Meyer, ik kan niet anders dan begrip hebben voor het ongeduld van onze schoolbesturen, van de inrichtende machten, die zo vlug mogelijk een resultaat willen zien van deze investeringsoperatie. De scholen wachten inderdaad al lang. Het gaat hier om een gigantische investeringsoperatie, waarbij afgerond 1 miljard euro wordt besteed aan bouwprojecten. Dat is nooit gezien.

Als dit op gang komt, dan zullen we de bouwactiviteit van de Vlaamse overheid en het Vlaamse onderwijs verdrievoudigen. Dit is de belangrijkste investeringsoperatie in schoolgebouwen sinds de overheveling van het onderwijs naar de gemeenschappen eind jaren tachtig.

De scholen wachten al wel wat langer dan dat er wordt nagedacht over de DBFM-piste. Via de inhaalbeweging met de DBFM willen we veel scholen op korte termijn helpen. Maar niet om het even welke scholen wat kwaliteit betreft, niet tegen om het even welke prijs, en niet in om het even welke omstandigheden. We streven naar de beste prijs-kwaliteitverhouding. Dat is niet meer dan normaal. We spreken hier over een investeringsprogramma van 1 miljard euro.

Ik wil de DBFM-vennootschap zo snel mogelijk oprichten, zodat ze kan beginnen aan de realisatie van het programma. Dat dit zo snel mogelijk gebeurt, maar wel rekening houdend met de beste prijs-kwaliteitverhouding, is in het belang van de overheid, van de DBFM-vennootschap zelf, en niet het minst van de scholen.

Mijnheer De Meyer, ik kan vandaag dan ook geen exacte timing meedelen. Ik kan wél zeggen dat als eenmaal de vennootschap is opgericht, de scholen zeer vlug zullen worden aangesproken om vorm te geven aan hun concrete projecten.

Ik heb heel veel begrip voor de concrete vragen die u stelt met betrekking tot de ingediende offertes. Maar zoals u waarschijnlijk al zal verwacht hebben, zal ik daarover geen verdere gegevens bekendmaken. Het is logisch dat zolang de gunningsprocedure loopt, die meer concreet een onderhandelingsprocedure is, commentaar over de inhoud van de offertes niet gepast of zelfs mogelijk is. Dat zou de essentie zelf van de onderhandelingen met de betrokken privépartners helemaal op de helling zetten.

Mevrouw Libert, u hebt een belangrijke opmerking gemaakt. We delen allemaal die bezorgdheid. Scholen zijn ongerust over de prijs die ze moeten betalen. Dit is

een omvattende operatie met een privépartner, waar ook een prijs in zit voor onderhoud en waarbij de privépartner een aantal risico's op zich neemt, zoals het duurzaamheidsrisico van het gebouw. De scholen vrezen dat de prijs boven hun mogelijkheden zou liggen.

We zullen zeer goed moeten uitleggen dat we voor een omvattende prijs heel wat risico's indekken. Om te beginnen gaat het om het risico dat een school of iedere bouwheer vandaag loopt, namelijk dat een aannemer voortdurend met nieuwe facturen en prijzen op de propen komt. Hier is dat onmogelijk. Het volledige risico dat de aannemer creëert, ligt bij de tussenpersoon, met name de DBFM-vennootschap. Scholen zullen de volstreekte zekerheid hebben over het financiële gewicht van de operatie van zodra ze de beschikbaarheidsvergoeding kennen. Dat is een immens verschil ten opzichte van het verloop van een normaal bouwprogramma. Daar kan de aannemer voortdurend zeggen dat hij de prijzen moet herzien.

Daarnaast zal het onderhoudsrisico 'gepoold' worden over alle betrokken scholen. Het is vervat in de beschikbaarheidsvergoeding. Het is op voorhand bekend. Het is ook gebaseerd op een 'pooling' van risico's. Hetzelfde geldt voor het duurzaamheidsrisico, de vraag of het gebouw al dan niet duurzaam is.

Daaruit volgt natuurlijk een heel andere redenering voor een schoolbestuur dan nu het geval is. Vandaag kijkt een schoolbestuur naar wat in kas is, zoekt dan een aannemer en begint te betalen. De school zal zich niet afvragen wat de geactualiseerde prijs is als ze het onderhoud en het onderhoudsrisico, de duurzaamheid en het duurzaamheidsrisico voor de komende dertig jaar in rekening brengt. Dat gebeurt nu wel. We geven daarbij de totale zekerheid aan de scholen dat de beschikbaarheidsvergoeding de enige prijs is, en dat die ook niet zal wijzigen.

Dat is complex. Precies daarom wil ik zeer zorgvuldig onderhandelen met de geïnteresseerde kandidaten. Ik wil ze natuurlijk tegen elkaar uitspelen, zodat we de beste kwaliteit-prijsverhouding verkrijgen.

Een ander punt gaat over de wachtlijsten. Mijnheer De Meyer, ik zou eerst iets willen zeggen dat gebaseerd is op een persoonlijke ervaring. Nooit zult u me een beleid horen formuleren aan de hand van een doelstelling met betrekking tot wachtlijsten. Zoiets doen, is gewoon dom. Ik was toeschouwer toen Labour opnieuw aan de macht kwam in het Verenigd Koninkrijk in de jaren negentig. De regering baseerde haar beleid inzake gezondheid op het wegwerken van wachtlijsten. Dat werkt niet. Anderen mogen dat doen. Ik baseer mijn beleid echter niet op het wegwerken van wachtlijsten. Om allerlei redenen werkt dat niet. Wachtlijsten raken altijd opnieuw gevuld. Ze vormen geen goede barometer.

Principieel vind ik overigens dat het aan de privépartner in de DBFM-vennootschap is om potentiële klanten bij schoolbesturen te overtuigen mee te doen. Mijnheer De Meyer, ik veronderstel dat u het met me eens bent als ik zeg dat ik niet wil werken op basis van een precieze doelstelling inzake de vermindering van de wachtlijsten door de DBFM-vennootschap. Ik wil een tweesporenbeleid voeren, waarbij ik enerzijds de alternatieve financieringsoperatie op gang breng – en ik wil de DBFM-vennootschap aanmoedigen om zo veel mogelijk schoolbesturen te overtuigen –, en anderzijds via de klassieke subsidiëring en financiering, rechtstreeks vanuit de middelen van de Vlaamse overheid, veel meer scholen wil bouwen.

We hebben ook de principiële beslissing genomen de scholen te laten kiezen. U zult het met me eens zijn dat we de autonomie van de inrichtende machten niet mogen beperken. Het is niet aan ons om te zeggen dat ze moeten kiezen voor DBFM, dat ze niet mogen kiezen voor het reguliere circuit of omgekeerd. Wat we wel willen, is een zo goed mogelijke overheidsinvestering ten aanzien van de noden in schoolinfrastructuur, waarbij dus zo snel mogelijk zo veel mogelijk goede scholen kunnen worden gebouwd.

We bewandelen twee sporen. We zorgen voor een totaal nieuwe financieringsoperatie, die een grote inhaalbeweging mogelijk moet maken. Daar horen ook 'risicopooling' bij en het inbouwen van veel meer zekerheid voor de scholen die daaraan willen deelnemen. Daarnaast blijft de klassieke financiering vanuit het overheidsbudget bestaan. Ik verhoog het budget drastisch.

Mevrouw de voorzitter, ik heb een grafiek meegebracht. Ik zal ze u onmiddellijk overmaken, zodat ze kan rondgedeeld worden aan de leden. Ik wil ze echter eerst even tonen. Op deze grafiek staat het budget voor scholenbouw in het klassieke mechanisme uitgetekend. Het startpunt is het jaar 2000 en het eindpunt het jaar 2008. Vanaf 2005-2006 heb ik het budget voor scholenbouw opgetrokken met 75 miljoen euro. Dat is een aanzienlijk bedrag. Vervolgens heb ik aan de Vlaamse Regering voorgesteld om in 2008 in een verhoging te voorzien ten belope van 100 miljoen euro. U weet dat ook. Deze commissie heeft dat immers goedgekeurd. Morgen, 22 februari, zal ik aan de Vlaamse Regering voorstellen om bij de begrotingscontrole nog eens voor 75 miljoen aan machtigingen toe te voegen voor scholenbouw in 2008. Ik weet dat mijn collega's me hierin zullen volgen. Het resultaat zal zijn dat de machtigingen voor scholenbouw in 2008 zullen oplopen tot, afgerond, 421 miljoen euro. Ik wens dat de Vlaamse Regering daarover morgen een beslissing neemt. Ze zal dat ook in die zin doen.

Mijnheer Tavernier, u was met uw partij verantwoordelijk tijdens de vorige regeerperiode 1999-2004. U moet niet te hoog van de toren blazen. Toen was u verant-

woordelijk. Nu zit u in de oppositie. In 2001 had men 152 miljoen uitgetrokken voor scholenbouw. In 2002 ging het om 154 miljoen, in 2003 om 156 miljoen, in 2004 om 137 miljoen. In 2005 heb ik het bedrag verhoogd tot 160 miljoen, in 2006 tot 214 miljoen, in 2007 tot 220 miljoen en in 2008 tot 421 miljoen euro. We zorgen daarmee voor een zeer forse investering in scholenbouw. Het is nu inderdaad de vraag of de schoolbesturen, AGION en de diensten van het gemeenschapsonderwijs zullen kunnen volgen.

Ik heb ook de detailcijfers meegebracht. Als je alles optelt, stel je vast dat we in de loop van deze legislatuur al een toevoeging van 675 miljoen euro hebben gedaan aan het budget voor machtiging voor scholenbouw. Dat geld zal morgen natuurlijk nog niet omgezet zijn in nieuwe scholen, maar het is alvast een gigantische inspanning die we gaan doen.

Mevrouw de voorzitter, u vroeg hoe ik aankijk tegen ons instrument AGION. Dat is nu een IVA, al zou u liever willen dat het een EVA is. Ik vind het belangrijk dat de inrichtende machten nauw betrokken worden bij de werking van AGION. Ik weet dat u ervan uitgaat dat u meer betrokken bent wanneer het een EVA is. Maar eigenlijk vind ik dat er in de huidige IVA ook een grote betrokkenheid moet zijn van de inrichtende machten.

Wij nemen ons inderdaad voor om van de IVA een EVA te maken. De mensen van AGION werken momenteel echter van 's morgens vroeg tot 's avonds laat aan de DBFM-operatie. Ik wil ze nu niet belasten met de omvorming tot een EVA. Ik wil daar even de tijd voor nemen, zodat we de DBFM-operatie goed kunnen lanceren. Als dat praktische werk achter de rug is, zal het iets gemakkelijker zijn om de omvorming tot een EVA op de agenda te zetten.

Mijnheer De Meyer, dit is een gigantische operatie. Dit is veel meer dan alternatieve financiering. Dit is een operatie van risicopooling zoals we er nog nooit een gedaan hebben. Dit is heel nieuw, ook voor de scholen. Ik denk dat het een goede operatie is, maar dat moet nog blijken. Ik ga me niet laten opjagen. Dit moet zorgvuldig gebeuren en dat vraagt tijd. Ik begrijp dat dat frustrerend is, voor u, voor mij, en zeker voor de scholen.

Ik werk niet op basis van een wachtlijstendoelstelling. Dat zou ook niet verstandig zijn, ik raad dat af aan iedereen die in de politiek zit.

Daarnaast voorzie ik een enorme verhoging in het reguliere budget. Ik neem aan dat de Vlaamse Regering mij morgen volgt in mijn stelling dat de machtigingen stijgen tot 421 miljoen euro in 2008.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Mijnheer de minister, ik dank u uitdrukkelijk voor uw uitvoerige antwoord en voor het goede nieuws dat u brengt. Het onderwijsdossier dat voorligt is, bekeken over de verschillende legislaturen, een van de meest ingrijpende en belangrijkste dossiers. Vanuit het onderwijsveld is er een heel hoog verwachtingspatroon rond scholenbouw. Die verwachting is reeds gecreëerd bij de aanvang van deze legislatuur.

Als je het bekijkt vanuit de perceptie van het onderwijsveld, is het begrijpelijk dat men vindt dat dit dossier tergend traag vooruitgaat. Men volgt immers niet alle stappen op de voet mee. Vandaag was er op het stadhuis van Sint-Niklaas bijvoorbeeld een belangrijke studiedag naar aanleiding van 125 jaar Koninklijk Atheneum en 125 jaar Sint-Jozef-Klein-Seminarie. Deze voormiddag werd ik door verschillende directieleden aangeklampt die met grote zorgen zitten over hun bouw dossiers.

Ik begrijp uw vraag om begrip voor de zorgvuldigheid waarmee dit dossier moet worden begeleid. Ik hoop dat men nu reeds de nodige contacten legt, onder meer met de bouwnijverheid, zodat de bouwnijverheid kan volgen op het moment dat er effectief gestart kan worden. Men moet daartoe nu al de nodige voorbereidingen treffen.

Ik wil u ook suggereren om de procedure nog eens uit te leggen aan de schoolbesturen en te verduidelijken waarom de concrete implementatie van dit dossier zo lang op zich laat wachten. Dat lijkt mij bijzonder belangrijk. Voor mensen die daar veelvuldig mee bezig zijn, is alles heel duidelijk, maar voor de schoolbesturen is dat veel minder evident.

Ik ben tevreden met het goede nieuws dat de Vlaamse Regering morgen wellicht de verstandige beslissing zal nemen om het budget voor scholenbouw voor 2008 nogmaals met 75 miljoen euro te verhogen. De hele commissie apprecieert dat. Als de interpellatie mee de aanleiding was om dit bekend te maken, is dat een zeldzame primeur voor deze commissie.

Ik heb begrepen dat we nog even geduld moeten oefenen vooraleer de vennootschap van start kan gaan en dat het op de eerste steenlegging nog wat langer wachten is. De ingebruikname van deze nieuwe scholen zal vermoedelijk zelfs niet meer voor deze legislatuur zijn. Maar niets belet ons om over enkele maanden nog eens terug te komen op dit dossier.

De voorzitter: De heer Tavernier heeft het woord.

De heer Jef Tavernier: Mijnheer de minister, u hebt gelijk over de periode 2000-2005. Er zaten toen echter nog partijen in de meerderheid. Iedereen neemt zijn verantwoordelijkheid, ook diegene die het departement Onderwijs niet onder hun bevoegdheid hebben. Het is overigens een algemeen aanvaarde bemerking dat er gedurende vele jaren – niet alleen tijdens de vorige legislatuur, maar ook daarvoor – te weinig geld vrijge-

maakt is voor scholenbouw. Niemand ontkent dat. Voor 1999 zaten er overigens nog andere partijen in de meerderheid. Het gaat dus om een gedeelde verantwoordelijkheid, die ook te maken heeft met de budgettaire toestand. De huidige budgettaire toestand is anders dan die van vijf jaar geleden.

Men heeft natuurlijk, onder andere ten gevolge van ESR-normen (Europees Systeem van Nationale en Regionale Rekeningen), geprobeerd om een bepaalde techniek te ontwikkelen om wachtlijsten beter op te vangen. Ik stel vast dat de verschillende ministers verschillende technieken hebben toegepast. In de subcommissie voor Financiën had men het vanmorgen over alternatieve financiering in de welzijnssector, VIPA (Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden). Ook daar is men naar alternatieve financiering gegaan, maar met een andere techniek.

Voor de welzijnssector voorzag men een inhaaloperatie van 1 miljard euro op 4 jaar, waarbij de wachtlijst zo'n 700 miljoen euro bedroeg. Dat betekent dat je die nagevoegde wegwerkt, wetende dat er ondertussen wel nieuwe komen. Voor de onderwijssector is er ook 1 miljard euro, maar daar staat een wachtlijst van 1,4 miljard euro tegenover. Dat betekent dat er ook nadien nog werk aan de winkel is. In de welzijnssector zijn de projecten bovendien aangeduid en kan men van start gaan. (*Opmerkingen van minister Frank Vandenbroucke*)

Het is inderdaad een ander verhaal. Er is een keuze gemaakt. Je kunt natuurlijk discussiëren over de gekozen techniek.

Minister Frank Vandenbroucke: Het heeft ook te maken met de aard van de sector. Wat wij doen, is risicopooling. Dat is fundamenteel verschillend. In de welzijnssector gaat het in essentie om debudgettering. Je verschuift het budget naar de toekomst. Je verplicht volgende regeringen om dat verder af te betalen. Dat is hier ook het geval, maar hier is het een verzekering voor de kostprijs. Je verzekert het onderhoudsrisico over dertig jaar. Het duurzaamheidsrisico verzekert het aanbieden van nieuwe facturen in hoofde van de aannemer. Dat is fundamenteel. Het is een veel gecompliceerder verhaal, maar volgens mij is dit – in alle bescheidenheid – echte pps (publiek-private samenwerking). Dit is veel meer dan debudgettering.

De heer Jef Tavernier: Dat is juist, maar maken we het geheel daardoor niet zeer ingewikkeld en duur? Trouwens, degenen die op het terrein het initiatief namen, stonden die daar echt op te wachten? Hadden ze niet liever een eenvoudiger, meer verstaanbaar systeem dat ook sneller van start kon gaan?

Daarnaast is het een goede zaak dat u die 100 miljoen euro aan het normale systeem hebt toegevoegd, en dat u een voorstel doet voor 75 miljoen euro. Iedereen weet dat dat bedrag niet alleen bestemd is voor nieuwe

grote initiatieven en nieuwe scholen, maar ook moet dienen voor de gewone, lopende dossiers, onder meer in het kader van rationeel energieverbruik. Men moet niet denken dat men met die 400 miljoen euro uitsluitend nieuwe scholen kan bouwen. Er ligt een hele reeks aan kleine, dringende dossiers te wachten. Voor mij is het absoluut nodig dat u die 75 miljoen euro daaraan toevoegt. In het klassieke systeem heeft dat een ander effect dan in het DBFM-systeem. In de DBFM-formule betekent dat een beschikbaarheidsvergoeding van 75 miljoen euro. In het klassieke systeem betekent dat 75 miljoen euro investering. Daar moet u rekening mee houden.

Het idee van de 75 miljoen euro is een goede zaak, maar misschien toch een beetje camouflage voor de lange wachttijd op het grote systeem.

Mevrouw Monica Van Kerrebroeck: Ik wil u en de Vlaamse Regering bedanken, mijnheer de minister, voor deze aanzienlijke investering. Zoals de heer De Meyer zegt, is het noodzakelijk voor nieuwbouw en misschien nog meer voor het onderhoud van gebouwen. Het is niet voldoende na te gaan waar nieuwe gebouwen nodig zijn. Heel wat kinderen zitten nog altijd slecht, ongezond en onveilig behuisd. Containerklassen zouden toch echt eens moeten verdwijnen, al zijn ze nog zo goed uitgerust. Ze kosten trouwens bijna evenveel als nieuwbouw. We moeten duurzaam en gezond gaan bouwen.

Wat enigszins nieuw is, maar nu steeds meer impact zal krijgen, is de beveiliging van schoolgebouwen. Ook op scholen is sprake van inbraak en vandalisme. We zullen daar iets moeten aan doen en dat zal geld kosten.

IVA wordt EVA, dat kan ik alleen maar toejuichen. In het vroegere DIGO was de betrokkenheid van de inrichtende machten zeer groot en goed. Ik ben daar zelf verschillende jaren lid van geweest en de contacten tussen de netten waren zeer respectvol. Ik ben ervan overtuigd dat die beweging in de toekomst zeer belangrijk en zeer goed kan zijn. Het is nu aan de bouwsector om zich klaar te houden en zich voor te bereiden op een vloed van onderhoudsdossiers, REG-dossiers (rationeel energiegebruik) en aanvragen voor nieuwbouw. We moeten in de toekomst een evenwicht krijgen. De wachtlijsten moeten verdwijnen. We leven op hoop, maar we hopen dat het geen vijgen na Pasen worden.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Veerle Heeren tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over taaluitwisselingsprojecten tussen Vlaanderen en Wallonië

De voorzitter: Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren: Het is vandaag de Internationale Dag van de Moedertaal, mijnheer de minister. De VN heeft 2008 uitgeroepen tot het Internationale Jaar van de Talen. Dat ontdekte ik bij de voorbereiding van deze vraag.

Hoe leer je het best een andere taal? Door er van jongs af aan in ondergedompeld te worden, denk ik. Onze leerkrachten leveren enorme inspanningen, we hebben ook buitenschoolse formules. We moeten wel vragen stellen naar de betaalbaarheid. Taalleerkrachten doen behoorlijk wat inspanningen, zeker in het lager onderwijs, om onze jonge kinderen de basisprincipes van de tweede taal, het Frans, mee te geven. Hetzelfde geldt overigens voor het secundair onderwijs. De gebeurtenissen van het voorbije jaar bevestigen nog eens het belang van de kennis van de andere landstaal, in twee richtingen.

We hebben hier het initiatief genomen voor een pilootproject. Van elke fractie kan een lid taalonderricht gaan volgen in de Kamer. We zullen dat tegen de zomer evalueren.

Een medewerker van mij heeft jarenlang Frans gegeven in het secundair onderwijs. Hij zegt dat de klassen vaak zo groot zijn dat men er niet in slaagt alle leerlingen in het Frans één zinnetje te laten produceren. Bovendien is er de verplichte leerstof.

Er bestaan gelukkig initiatieven zoals de Ligue des Familles, zowat de tegenhanger van de Gezinsbond, die taaluitwisselingen tussen families organiseert. Wat blijkt nu? Er melden zich massaal Waalse gezinnen aan, op Vlaamse deelnemers blijft het wachten.

Er zijn natuurlijk ook de taalkampen, maar die zijn vaak niet zo goedkoop en dus niet steeds toegankelijk voor de minder gegoeden uit onze samenleving. Er zijn scholen die initiatieven nemen in die zin, maar zoals steeds zijn dat initiatieven die geld kosten. In deze legislatuur kunnen we niet klagen over de middelen die naar onderwijs gaan, integendeel. De onderwijswereld zal echter altijd blijven vragen naar bijkomende middelen. Dat is een goed teken, dat wil zeggen dat men inspanningen wil leveren. Dat geldt ook voor taalonderricht. Soms kan men genieten van de steun van een fonds zoals de Koning Boudewijnstichting, maar dat is geen constante of permanente ondersteuning.

De taalkampen en -uitwisselingen tussen families zijn heel dankbaar en vrij goedkoop. In die richting wil ik u enkele vragen stellen. Komt u in aanraking met taaluitwisselingen? Kunt u dergelijke initiatieven ondersteunen? Kunnen de scholen daarin een rol spelen? Ziet u mogelijkheden om scholen te stimuleren om dat mee te organiseren, op een gestructureerde manier? Lang geleden kon ik zelf, als leerling van het vijfde jaar humanio-

ra in een school aan de taalgrens, een maand naar een school in Hannuit, in het kader van een uitwisselingsprogramma. Dat was toch bijzonder verrijkend. Kunnen we daarom aan scholen geen faciliteiten verlenen om mee uitwisselingen te organiseren of daartoe zelf het initiatief te nemen? Of bent u van mening dat in het huidige onderwijsbeleid een aantal initiatieven zitten die de nodige resultaten opleveren? In het verleden is in dat verband ook al het taalonderricht bij kleuters aan bod gekomen. Misschien kunt u daarover iets meer zeggen.

De voorzitter: Mevrouw Demeulenaere heeft het woord.

Mevrouw Stern Demeulenaere: Mijnheer de minister, het zal u wellicht niet verwonderen dat ook mijn fractie erg begaan is met het aanleren van vreemde talen. Ook wij zijn ervan overtuigd dat het voor leerlingen die secundair onderwijs volgen eigenlijk te laat komt. Wij willen nogmaals herhalen dat we ervoor te vinden zijn om het aanleren van de tweede taal in de kleuterklassen te beginnen. Het is immers bewezen dat hoe jonger men met een tweede taal in aanraking komt, hoe beter men daar later mee overweg kan. Wij roepen dus op om zo vroeg mogelijk kinderen in aanraking te brengen met die tweede taal, misschien slechts erg beperkt, op een pedagogisch verantwoorde manier, en spelenderwijze. Wij denken dat het feit dat dit vandaag niet gebeurt, verklaart waarom jongeren op latere leeftijd die tweede taal niet goed beheersen.

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

De heer Johan Verstreken: Mijnheer de minister, ik pik graag in op deze vraag, want de suggestie om uitwisselingsprojecten tussen families te organiseren is positief. Het is een erg toegankelijke aanpak. Ik wil hier nu even een link maken met het toerisme. Bij de bespreking van de beleidsbrief over Toerisme van minister Bourgeois in de commissie hebben we het thema van het sociaal toerisme en Toerisme voor Allen aangesneden. Voor kinderen van gezinnen die het niet echt breed hebben, kunnen dergelijke initiatieven leerrijk en ontspannend zijn. Er is het culturele aspect, maar ook het toeristische. Denk maar aan de gezonde zeelucht aan de kust, waar men jodium kan opsnuiven, of elders, in de Kempen of Limburg, waar men boslucht kan opsnuiven. Ik zou het alleszins fijn vinden als de minister de suggesties van mevrouw Heeren zou willen onderzoeken.

De voorzitter: De heer De Cock heeft het woord.

De heer Dirk De Cock: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik ben blij dat mevrouw Heeren die vraag stelt, en dat is zeker het geval omdat ze dat doet op de Dag van de Moedertaal. Onze taalleraren zijn erg inventief inzake didactiek en methoden, of ze nu voor een grote of een kleine klas staan. Er is ook Klavertje Drie: een project waarmee men zowel in Wallonië als

in Duitstalig België met uitwisselingsprojecten terecht kan. De initiatieven van de Gezinsbond en zijn Franstalige tegenhanger zijn erg goed. Ooit was ik, als jongeman, in een gezin in Namen gehuisvest. Het waren de jaren zeventig, en ik werd er ontvangen als "le pauvre petit Flamand qui devrait apprendre le français afin de participer à la culture mondiale." Hopelijk is de invalshoek vandaag wat beter geworden.

Die uitwisselingen zijn erg belangrijk. Ze gebeuren het hele jaar door. De onderdompeling in een vreemde taal en cultuur, enkele dagen of een week, is zeer goed. Ook taalvakantiekampen zijn goed, maar de taalleerkrachten moeten de ouders een beetje kunnen begeleiden. Ze zijn ook tamelijk duur, en dat is een nadeel. In elk geval ben ik erg blij dat deze vraag wordt gesteld, want het is erg belangrijk dat onze jonge mensen de Europese talen aanleren. Het is afdoende bewezen dat uitwisselingen daartoe een goede stap vooruit zijn.

De voorzitter: Ik zou willen suggereren om te overwegen om in deze commissie een gedachtewisseling te organiseren om een beter inzicht te verwerven in de bestaande mogelijkheden op dat vlak die via het departement voor Onderwijs en ook andere initiatieven zoals Klavertje Drie en het Prins Filipfonds kunnen worden aangewend. Ik heb het dan niet over initiatieven uit de privésector. Er zijn ook mogelijkheden dankzij Europees geld. Laten we dat binnenkort eens bespreken.

Minister Vandembroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandembroucke: Mevrouw de voorzitter, collega's, ook ik bedank mevrouw Heeren voor deze vraag over een onderwerp dat ons na aan het hart ligt.

Uitwisselingsprojecten dragen zeker bij tot het ontwikkelen van kennis van en begrip voor de culturele en de taalkundige diversiteit in Europa bij jongeren en onderwijspersoneel. Ze helpen om jongeren de basisvaardigheden en -competenties bij te brengen die nodig zijn voor hun persoonlijke ontwikkeling, toekomstige tewerkstelling en actief Europees burgerschap. Daarom ondersteunt de Vlaamse overheid verschillende initiatieven die uitwisselingen mogelijk maken.

U vraagt hoe ik initiatieven wil ondersteunen opdat kinderen, ook jonge kinderen, aan dergelijke uitwisselingsinitiatieven kunnen deelnemen. Er bestaan verschillende initiatieven die het mogelijk maken dat leerlingen reeds vanaf de kleuterklas samenwerken met leerlingen uit andere landen. Ik denk hierbij aan de Europese programma's Comenius en eTwinning, en ook aan het Vlaamse initiatief 'Buurlandenbeleid'. Daarnaast zijn onlangs tijdelijke uitwisselingen tussen leerlingen, leerkrachten en directies van scholen uit het gewoon en buitengewoon basis- en secundair onderwijs van de drie gemeenschappen van België recent

mogelijk gemaakt dankzij een intentieverklaring die ik samen met mijn collega's uit de Franse en de Duitstalige Gemeenschap ondertekende.

Op het niveau van de leerlingen is het de bedoeling dat ze hun kennis van de taal en van de cultuur van de andere gemeenschap verruimen door elkaars achtergrond en situatie, met respect voor elkaars eigenheid, te ontdekken. Dit schooljaar zijn er 47 projecten gaande waarbij klassen uit minstens twee gemeenschappen zullen samenwerken. De coördinatie van deze uitwisselingen is in handen van het Prins Filipfonds. Deze drie vormen van samenwerking – op Europees, Belgisch en Vlaams niveau – ondersteun ik, ook financieel.

Voor de beoordeling van projectvoorstellen voor een Comenius-project in 2008 zal overigens prioriteit worden gegeven aan kwaliteitsvolle projecten van kleuterscholen. De vzw EPOS, het agentschap dat onder meer zorgt voor de uitvoering Comenius in Vlaanderen, plant in 2008 bovendien een aantal promotionele initiatieven specifiek voor deze doelgroep. Op deze manier hoop ik dat leerlingen reeds op jonge leeftijd kennismaken met vreemde talen en de smaak van internationale samenwerking te pakken krijgen.

U vraagt me of ik middelen heb om scholen te motiveren om uitwisselingen op een eerder structurele basis mee te organiseren. De verschillende uitwisselingsprogramma's waarnaar ik verwees, bieden mogelijkheden tot samenwerking rond projecten. Dit betekent dat scholen met hun partners een project uitwerken en hiervoor een subsidie aanvragen. Een structurele samenwerking, waarbij een langdurig partnerschap tussen scholen wordt ontwikkeld, is op dit ogenblik niet mogelijk en misschien ook niet wenselijk. Een nieuwe aanvraag voor eenzelfde project van korte duur verplicht de indiener als het ware om het vorige project te evalueren en om bepaalde aspecten ervan in vraag te stellen. Op die manier is het mogelijk om tot een innovatieve samenwerking te komen.

Het departement Onderwijs en Vorming werkt al enkele jaren samen met het Centrum Ryckevelde en de Landcommanderij Alden Biesen voor de ondersteuning van scholen bij het opstarten en uitvoeren van internationale projecten. Een evaluatie van hun werking in 2007 leerde dat het grote aantal scholen dat een beroep deed op hun diensten hierover zeer tevreden was. Daarnaast helpt het Prins Filipfonds scholen met het zoeken naar een partner voor de uitwisselingen met scholen uit de andere gemeenschappen van België.

De voorzitter: Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren: Mijnheer de minister, zijn alle Vlaamse scholen zich daarvan bewust?

Minister Frank Vandenbroucke: Dat is een goede vraag. We doen ons best om iedereen te verwittigen. Deze

initiatieven delen we mee aan de scholen. Alden Biesen is vrij bekend, hoop en denk ik. De initiatieven van het Prins Filipfonds hebben de media gehaald. Dat is goed. Ik durf echter niet zeggen dat alle scholen zich daarvan bewust zijn. Er is wel veel publiciteit aan gegeven.

Mevrouw Veerle Heeren: Uit scholen in grensgemeenten kunnen we meer halen, denk ik. Ik woon zelf op wandelafstand van een andere taalgemeenschap. De kloof is zo groot omdat we elkaar niet meer kennen. Iedereen kent de Ardennen en weet waarheen om te skiën, maar om te zeggen dat men al een gesprek heeft gehad, dat gaat wat te ver. Voor veel collega's is dat de eerste kennismaking met een Waal en omgekeerd waarschijnlijk ook. Het begint van jongs af aan. In de grensregio's kunnen we drempelverlagend werken. Vroeger was dat zo, vandaag niet meer, en dat zijn gemiste kansen.

De voorzitter: Mevrouw Demeulenaere heeft het woord.

Mevrouw Stern Demeulenaere: Het Comeniusproject is inderdaad goed gebleken. Ik ken wel een paar scholen die daaraan deelnemen. Wat ik wel betreurt, is dat er een school is die werd afgekeurd omdat één handtekening ontbrak op alle documenten. Het is jammer dat zo'n waardevol project daardoor voor een jaar wordt stopgezet. De administratie zou in dat geval contact moeten opnemen met de directie van die school om het project te laten goedkeuren.

Minister Frank Vandenbroucke: Ik heb daar een dubbel gevoel bij. Ik ken het dossier niet en stel voor dat u het overmaakt aan mijn medewerkster, Greet Van Riel, maar ik kan niet beloven dat ik dat rechtzet. Het is misschien niet gezond dat de minister daarin tussenbeide komt, maar ik wil het wel bekijken. Onze schoolbesturen moeten natuurlijk weten dat ze formaliteiten moeten vervullen.

Mevrouw Stern Demeulenaere: Dat wist de directie ook wel. Die school neemt al van in het begin deel aan dat project. Er waren omstandigheden waarin het allemaal snel moest gaan. Op één bladzijde ontbrak de handtekening van de directie. Daarom werd het hele project stopgezet. De samenwerking was nochtans goed met de school aan de andere kant, maar nu valt alles in het water.

Als het hele dossier in orde is, als het goed wordt ingediend, en als er dan enkel één handtekening ontbreekt, dan kan men toch naar de directie bellen. De directrice was zelfs bereid om naar Brussel te rijden om haar handtekening te zetten. Het is heel jammer dat zulke mooie zaken verloren gaan aan een administratieve last.

Mevrouw Veerle Heeren: Mijnheer de minister, ik wil u nog een tip geven. Er was het Jaar van de Kleuter.

Vandaag is de Dag van de Taal. Misschien is het zinvol om volgend jaar het jaar van de andere taal in het onderwijs te organiseren om dat nog meer in de belangstelling te krijgen.

Minister Frank Vandenbroucke: Mevrouw Heeren, dat is een vriendelijke en goede suggestie, maar ik wil eerst nadenken over wat ik wil doen als ik nog eens een Jaar uitroep. Voor taal hebben we al heel veel op gang gebracht. Het zou wat onheus zijn tegenover de vele scholen en leerkrachten die iets gedaan hebben met taal door de initiatieven die we hebben genomen, en twee jaar later een Jaar van de Taal uit te roepen.

Mevrouw Veerle Heeren: Soms bekijken we de gebeurtenissen van het voorbije jaar met verwondering. De uitwisseling van de families is in ieder geval heel zinvol. Het is dan jammer dat er zo weinig Vlaamse kandidaten waren, terwijl er juist veel Waalse gezinnen kandidaat waren.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jef Tavernier tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de toegang tot het kunstsecundair onderwijs (kso)

De voorzitter: De heer Tavernier heeft het woord.

De heer Jef Tavernier: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de toegankelijkheid van elke onderwijsvorm is een belangrijke bezorgdheid van ons allemaal. Mijn aandacht werd gevestigd op de toegankelijkheid van het kunstsecundair onderwijs, dat binnen de leerplicht valt.

In sommige scholen zegt men dat het niet voor iedereen toegankelijk is. Ook al heb je een A-attest, je moet nog een bijkomende oriëntatieproef doen, want het aantal plaatsen is beperkt. Dat is een eerste drempel, inhoudelijk, maar misschien ook subjectief. Het is niet altijd duidelijk wat de criteria zijn.

Een tweede drempel is de kostprijs. In mijn vraag had ik de prijzen van één school verwerkt. Ondertussen heb ik bedragen van andere scholen uit het Gentse gekregen. Sommige scholen zeggen dat ze zich daaraan verwachten. Andere scholen, ook al behoren ze tot de openbare sector, zijn wat terughoudender om cijfers mee te delen. Misschien kunnen de Gentse gemeenteraadsleden daar wat aan doen.

In het kunstsecundair onderwijs moet men voor materiaal en boeken op zo'n 100 euro per jaar rekenen, soms zelfs

600 tot 700 euro. Als men tweedehands koopt, is het wat goedkoper. Daarbij komt nog 100 euro voor administratieve en sportkosten. Daarnaast doet het kunstsecundair onderwijs ook uitstappen, extra-murosactiviteiten, die gemakkelijk oplopen tot enkele honderden euro's. Als men niet meerdaags naar het buitenland gaat, blijft dat misschien beneden 300 euro per jaar.

Naast de oriëntatieproef moet men voor de deelname aan het kunstsecundair onderwijs rekenen op vele honderden, zonet duizend euro per jaar. Dat alleen voor wat echt wordt verwacht. Voeg daar eventueel nog de aanschaf van bijvoorbeeld een fototoestel bij, dan komen we tot serieuze bedragen.

Mijnheer de minister, ik denk dat er wat drempels zijn. In het kader van het streven naar toegankelijkheid van het onderwijs, ook van het kunstsecundair onderwijs, is de vraag welke beperkingen we aan de kosten kunnen opleggen en op welke manier eventueel tegemoet gekomen kan worden aan de bijkomende uitgaven van leerlingen en ouders, als ze willen inschrijven voor het kunstsecundair onderwijs.

De voorzitter: Mevrouw Helsen heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Helsen: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, ik volg voor een deel de redenering van de heer Tavernier. Ik ben wel een voorstander van een proef vooraleer leerlingen starten aan een bepaalde opleiding, want een aantal leerlingen willen in het kunstsecundair onderwijs starten zonder dat ze eigenlijk de talenten hebben om te slagen.

Mijnheer Tavernier, u geeft het voorbeeld van een leerling die een A-attest heeft behaald binnen het kso, maar dat is blijkbaar geen garantie om door te stromen. Dat zou ik persoonlijk wel een spijtig voorval vinden, want het maakt geen continuïteit mogelijk binnen een schoolloopbaan. We vinden het toch belangrijk dat een leerling, als hij de talenten heeft, ook kan doorstromen als een A-attest wordt behaald. Dat vind ik wel een knelpunt. Ik ben niet op de hoogte van dergelijke voorvallen, maar ik zou het wel jammer vinden dat een leerling die slaagt in de toegangsproof en echt geschikt is, de opleiding niet binnen dezelfde school kan afmaken.

De kostprijs kwam al eerder in deze commissie aan bod. De vraag is natuurlijk of de nieuwe financiering van het leerplichtonderwijs daar voldoende aan tegemoetkomt. Voor knelpuntberoepen is er een aparte premie, maar dit valt niet onder de knelpuntberoepen. Wordt daar met de nieuwe financiering voldoende aandacht aan besteed? Ik vrees daar een beetje voor.

Als de leerling het talent heeft, zou hij volop moeten kunnen kiezen voor een opleiding binnen het kso. Kinderen die gemotiveerd zijn en de talenten hebben, krijgen

omwille van de financiële mogelijkheden van het gezin niet altijd de kans om dat te doen, want de kostprijs van bepaalde richtingen en in bepaalde scholen ligt te hoog.

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mijnheer Tavernier, wat betreft de praktische drempels die zouden zijn ingevoerd, wil ik betwisten dat het hier om hindernissen zou gaan om bepaalde leerlingen doelbewust te weren. Ook de beschuldiging van subjectiviteit en willekeur wijs ik toch van de hand.

Vooreerst zijn er voor de toegang tot het kso slechts in een handvol richtingen toelatingsproeven mogelijk. Bovendien kan een school eventueel een geschiktheidsproef organiseren en is ze daar dus zeker niet toe verplicht. Die geschiktheidsproef is eenmalig en geldt voor de duur van de opleiding enkel bij: ballet – tweede leerjaar van de eerste graad en tweede en derde graad kso –, modern ballet – derde graad kso –, dans – tweede en derde graad kso –, muziek – tweede en derde graad kso –, woordkunst-drama – derde graad kso – en de bijzondere muzikale vorming, een voorbereidend jaar op hoger onderwijs kso.

Het gaat hier om artistieke studierichtingen die in Vlaanderen slechts in een handvol scholen worden ingericht en waarin bijgevolg weinig plaatsen beschikbaar zijn. Bovendien gaat het hier om studierichtingen die een heel specifiek talent vergen, zodat het vooraf hebben behaald van een A-attest weinig informatie geeft over de slaagkansen van de leerling. Het vooraf screenen van leerlingen op hun slaagkansen in, pakweg, een richting ballet, lijkt me dus een goede zaak. Zo vermijden we nodeloze teleurstelling van leerlingen die de richting niet aankunnen en het nodeloos innemen van schaarse plaatsen door leerlingen zonder artistieke aanleg, ten nadele van leerlingen die wel beschikken over de nodige aanleg.

Ik geef het vertrouwen aan klassenraden om op een doorzichte en objectieve wijze te kunnen oordelen hoe ze de nodige artistieke aanleg van kandidaat-leerlingen het best moeten peilen. Het invoegen van toelatingsproeven in de regelgeving betrof tenslotte het formaliseren van een bestaande situatie. Scholen richtten al jaren toelatingsproeven in, hoewel het tot voor kort wettelijk niet mocht. En nogmaals, het gaat over zeer specifieke richtingen waarvoor een toelatingsproef veeleer logisch is.

Inzake de materiële drempels bestaat in het secundair onderwijs geen absolute kosteloosheid. Bepaalde kosten mogen wettelijk aangerekend worden aan ouders of meerderjarige leerlingen voor bepaalde onderwijsactiviteiten en voor didactisch materiaal. Daarbij moet het echter om effectieve, aantoonbare en verantwoorde kosten gaan die in verhouding staan tot de eigenheid en de doelgroep van het secundair onderwijs. De inrichtende

macht van de school moet wel een lijst van bijdragen die aan ouders en meerderjarige leerlingen worden gevraagd, met eventuele afwijkingen op de bijdrage-regeling voor financieel minder bemiddelde gezinnen, opnemen in het schoolreglement, zodat de ouders bij de aanvang van het schooljaar al min of meer weten welke kosten zij in de loop van het schooljaar voor hun kind of kinderen zullen moeten betalen. Over de bijdragenlijst moet vooraf overleg geweest zijn binnen de schoolraad. Het kostenbeleid behoort dus tot de lokale bevoegdheid.

Voor uitstappen is het uitgangspunt dat alle leerlingen eraan deelnemen. Enkel voor meerdaagse extramuros-activiteiten is toegelaten dat leerlingen niet participeren, voor zover het schoolreglement de deelname niet verplicht heeft gesteld, en op voorwaarde dat de ouders/meerderjarige leerling de instelling vooraf en op gemotiveerde wijze in kennis stellen van de niet-deelname. Uiteraard moet bij de aanvang van het schooljaar de kostprijs, desgevallend benaderend, van deze activiteiten aan de hand van de bijdragenlijst aan de ouders meegedeeld worden.

Het kunstsecundair onderwijs is een dure onderwijsvorm, maar het invoeren van een maximumfactuur in het secundair onderwijs is moeilijk realiseerbaar, deels omdat de kosten tussen scholen, studierichtingen en zelfs binnen studierichtingen sterk kunnen verschillen. Er zijn ook de beperkingen van het budget.

Daarom bepleit ik in het secundair onderwijs een beleid van sensibilisering en correcte toepassing van de regelgeving. Het is mijn intentie om in overleg met het onderwijsveld, vooral koepels en ouderverenigingen, te komen tot een kostenbewust beleid in elke school.

Ten slotte wens ik nog mee te delen dat ouders zich in geval van vragen of klachten over de schoolfactuur kunnen wenden tot de Commissie zorgvuldig bestuur, die in deze materie geschillen behandelt en vragen beantwoordt die onder andere betrekking hebben op het kostenbeleid van scholen. Dit kan schriftelijk gebeuren bij het Departement Onderwijs. Ik zal het adres en e-mailadres bezorgen aan het commissiesecretariaat.

De voorzitter: De heer Tavernier heeft het woord.

De heer Jef Tavernier: Mijnheer de minister, ik dank u voor de verduidelijking. Ik denk dat het belangrijk is om die verduidelijking te hebben.

In het secundair onderwijs is er natuurlijk een andere situatie dan in het basisonderwijs. Ik denk dat het een beetje overbodig is om nog de bijkomende opmerking te maken dat men niet verplicht kan worden om het materiaal via de school aan te schaffen. Dat moet ook

buiten de school kunnen gebeuren, op voorwaarde natuurlijk dat het over degelijk materiaal gaat.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Annick De Ridder tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over het opvolgen van de gevolgen van het (islam)creationisme in het onderwijs

De voorzitter: Mevrouw De Ridder heeft het woord.

Mevrouw Annick De Ridder: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, we hebben al verschillende keren van gedachten gewisseld over creationisme. Vorig jaar was dat naar aanleiding van het boek 'The Atlas of Creation' van Adnan Otkar. We hebben het vermoeden dat dit boek naar al onze scholen werd gestuurd. Daarin wordt gesteld dat de evolutieleer verwerpelijk is en dat ze zelfs de oorzaak zou zijn van terrorismedaden. Verschillende scholen uit het vrije net hebben geantwoord dat ze zullen onderzoeken of het boek een meerwaarde betekent en of het in de lessen aan bod kan komen.

Mijnheer de minister, u hebt toen adequaat gereageerd via een brief aan de erkende instantie voor de katholieke godsdienst. U hebt ons ook het antwoord bezorgd. De betrokken instantie heeft laten weten dat ze in het katholiek onderwijs het creationisme zoals beschreven in voornoemd boek, niet onderschrijft.

Vandaag zijn we hier opnieuw met een vraag. Enkele weken geleden flakkerde de discussie over het creationisme weer op naar aanleiding van uitspraken van studenten die de islam als godsdienst belijden. Ze stelden nadrukkelijk dat ze de evolutieleer afwijzen, dat het darwinisme niet aan hen besteed was. In recente persberichten werd zelfs gesteld dat "islamcreationisme de integratie van moslims bemoeilijkt" en dat "maar liefst 80 tot 90 percent van de praktiserende moslims de evolutieleer zou afwijzen."

Mijnheer de minister, u hebt ook zelf altijd bevestigd dat er binnen de leerplannen maar één leer aan de orde is, namelijk de evolutieleer. Uiteraard is het godsdienstonderricht en het belijden van de godsdienst in de scholen vrij, maar binnen de leerplannen geldt vanzelfsprekend de evolutieleer.

Mijnheer de minister, ik zie dan ook een belangrijke taak weggelegd voor het onderwijs om aan deze jongeren, of het nu om moslim-, katholieke of vrijzinnige jongeren gaat, een open visie en de evolutieleer aan te

bieden. In oktober hebt u een kwaliteitsdebat aangekondigd. Op mijn vraag van september hebt u geantwoord dat er een debat zou worden gevoerd over de peiling van de eindtermen en dat u de resultaten in een rapport zou gieten. Naar aanleiding daarvan zou u besluiten of de eindtermen voor biologie al dan niet moeten worden aangepast. Dat geldt ook voor het technisch onderwijs. Een ontwikkelcommissie zou moeten nagaan in welke mate de eindtermen aangepast zouden moeten worden.

Mijnheer de minister, wat zijn de conclusies van het kwaliteitsdebat inzake creationisme en de gevolgen voor het onderwijs? Zal de evolutieleer niet alleen in de eindtermen van het aso, maar ook in de eindtermen van het bso en tso worden opgenomen? Bent u op de hoogte van problemen met betrekking tot creationistisch gedachtegoed bij allochtone leerlingen? Wordt de Moslimexecutieve hierbij betrokken om haar ook kritisch te laten nadenken en de evolutieleer te onderrichten?

Mevrouw Monica Van Kerrebroeck: Mevrouw De Ridder, ik ben het met u eens. Ik zou het echter ook nuttig vinden om leerlingen kritisch te leren omgaan met het bestaan van zoiets als het creationisme. Ze moeten inzicht krijgen in de negatieve zaken die daaruit voortvloeien. Ik zou het probleem niet doodzwijgen.

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mevrouw De Ridder, tijdens de plenaire vergadering van 4 juli 2007 en tijdens de commissievergadering van 11 oktober 2007 hadden we al de gelegenheid om uitvoerig van gedachten te wisselen over de mogelijke invloed van de leer van het creationisme op het onderwijs. Uit die besprekingen leerden we dat waakzaamheid geboden is, maar dat er toch nog geen objectieve aanwijzingen gevonden worden waaruit zou blijken dat de evidente leer van Darwin vandaag ergens in het onderwijs door leerkrachten in vraag zou worden gesteld. De recente persberichten waarnaar verwezen wordt, suggereren dat specifiek ten aanzien van de moslimgemeenschap een probleem is gerezen, omdat de meerderheid van de praktiserende moslims de evolutieleer zou afwijzen. Vanuit een bredere context moeten we nadenken over wat op het vlak van 'evolutietheorieën' aan de scholen wordt opgelegd.

Wat het kwaliteitsdebat betreft, wil ik hier wel even duidelijk stellen dat de discussie niet louter ging over het creationisme. Het was een kwaliteitsdebat in opvolging van de peiling van de eindtermen voor biologie. Daaruit is duidelijk gebleken dat maatschappelijk relevante thema's – en daaronder rekenen de deelnemers ook het thema 'biologische evolutie' – aan bod moeten komen in het secundair onderwijs. Voor de deelnemers impliceert dit de erkenning van de evolutieleer en tegelijk de ontkenning van het creationisme.

Concreet betekent dit dus dat minstens onderliggend aan de eindtermen het darwinisme aanwezig is en dat er geen ruimte is voor het creationisme. De vraag is wel hoe expliciet en structureel dit voorop gesteld moet worden in de formulering van de eindtermen. Deze vraag verwijst naar de discussie die gevoerd werd over de bekwaamheid van de leerlingen om de volle rijkdom van het darwinisme te kunnen vatten.

Dat brengt me tot het antwoord op uw tweede vraag. De deelnemers aan het debat betwijfelen of de leerlingen van de eerste graad secundair onderwijs voldoende cognitief ontwikkeld zijn om de evolutieleer in haar volheid te kunnen begrijpen. In het licht van deze twijfel moeten we ons ook afvragen in welke mate de evolutieleer zou kunnen verschoven worden naar de eindtermen voor de tweede en/of derde graad.

Intussen is een commissie van start gegaan die de eindtermen natuurwetenschappen van de eerste graad secundair onderwijs actualiseert en die zich ook over deze problematiek zal buigen. Indien deze commissie adviseert om het thema 'evolutie' eerder in de tweede of derde graad van het secundair onderwijs te plaatsen, dan zal ik ze vragen om na te gaan hoe dit thema ook in de basisvorming van het bso, kso en tso kan worden geïntegreerd.

Om een beter inzicht te verkrijgen in de problemen die zich zouden kunnen stellen bij de moslimleerlingen, heb ik laten onderzoeken welke visie hieromtrent is neergeschreven in de leerplannen voor de islamitische godsdienst. De inspectie voor de islamitische godsdienst bevestigt formeel dat de leerplannen die in de Vlaamse scholen moeten worden gevolgd door de leerkrachten islamitische godsdienst, nergens een verwijzing bevatten naar het creationisme. Deze leerplannen bevestigen ook dat de islam wetenschappelijke vooruitgang erkent.

Aangezien het om doelstellingen op het vlak van een specifieke godsdienst gaat, worden vragen met betrekking tot de schepping en de evolutie van mens en wereld religieus geduid. Dit impliceert dat expliciet verwezen wordt naar de historische bronnen van de religie, zoals de Bijbel, de Koran enzovoort. In feite is dit vergelijkbaar met wat ook in de leerplannen voor andere godsdiensten vooropgesteld wordt. Ten slotte stelt de bevoegde inspectie ook dat nergens in de leerplannen verwezen wordt naar het boek 'The Atlas of Creation' en er wordt ook nergens enige promotie voor dit boek gevoerd.

Leerplannen voor levensbeschouwelijke vakken vallen onder de verantwoordelijkheid van de bevoegde instantie, in casu de vzw Islamonderwijs Vlaanderen, die op haar beurt afhankelijk is van de Moslimexecutieve.

Aangezien op het vlak van leerplannen geen specifieke knelpunten aangewezen kunnen worden, lijkt een initiatief vanwege de overheid op dit ogenblik ook niet nodig.

Ik zal de inspecteurs-adviseurs voor de islamitische godsdienst wel uitdrukkelijk vragen toe te zien op een correcte toepassing van de leerplannen. Op die wijze kunnen we erover waken dat de leer van het creationisme niet via godsdienstlessen zou binnendringen in onze scholen, ook niet ten aanzien van moslimleerlingen.

De voorzitter: Mevrouw De Ridder heeft het woord.

Mevrouw Annick De Ridder: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw geruststellend antwoord. In een eerste deel hebt u bevestigd dat u onderzoekt of de evolutieleer in het bso of tso thuishoort in de eerste dan wel tweede of derde graad. Ik maak daaruit op dat ze wel degelijk wordt opgenomen in de eindtermen. U weet enkel nog niet in welke graad dat zal gebeuren.

Minister Frank Vandenbroucke: Inderdaad.

Mevrouw Annick De Ridder: Dat is een vooruitgang. Het is een zeer goede zaak dat dit gebeurt. Ik dank u voor die beslissing.

Het is ook positief dat u door de inspectie islamitische godsdienst een onderzoek heb laten uitvoeren. Er blijken geen problemen te zijn bij de leerplannen. Het is belangrijk dat u zegt dat u er ook in de toekomst over zult waken dat creationisme niet binnensluip in onze scholen.

Uw antwoord bevalt mij. Samen met u zal ik blijven waken over de correcte invulling van het onderwerp.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

– *De heer Dirk De Cock treedt als waarnemend voorzitter op.*

Vraag om uitleg van mevrouw Monica Van Kerrebroeck tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de problematische afwezigheden in het onderwijs

De voorzitter: Mevrouw Van Kerrebroeck heeft het woord.

Mevrouw Monica Van Kerrebroeck: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, tijdens verschillende vergaderingen hebben we ons hier al gebogen over de problematiek van de afwezigheden. Er zijn twee vormen van afwezigheden. Enerzijds is er de spijbelproblematiek – kinderen die onregelmatig afwezig zijn – en anderzijds de problematiek van de schoolloze kinderen – kinderen die nergens ingeschreven zijn

en niet in het reguliere systeem opgenomen zijn. Die laatste categorie staat uiteraard los van de kinderen die thuisonderwijs volgen, laat dat duidelijk zijn.

Mijnheer de minister, uit een nota van uw kabinet blijkt dat er op dit moment 1451 kinderen niet aan de leerplicht voldoen: 760 leerlingen in het basisonderwijs en 691 leerlingen in het secundair onderwijs. Vanuit uw departement is aan 193 gemeenten gevraagd om brieven rond te sturen die peilden naar de oorzaken van die afwezigheden en vervolgens de wijkagent langs te sturen bij de ouders die niet op de brief geantwoord hadden. Tegen uiterlijk 15 februari 2008 dienden de gemeenten u te antwoorden. Nadien zou uw departement het dossier doorspelen aan het parket indien er geen afdoende reden opgegeven werd voor het niet schoollopen van de kinderen. De ouders zouden zelfs een boete riskeren van 137,5 euro. Bij herhaling hangt de betrokken ouders zelfs een straf van een maand cel boven het hoofd.

Ik heb een aantal vragen rond deze problematiek. Zijn alle kinderen die niet voldoen aan de leerplicht, detecteerbaar? De deadline was 15 februari 2008. Voor de gemeenten, noch voor de wijkagenten was het eenvoudig om dat voor die tijd klaar te spelen. Mag die deadline eventueel overschreden worden? Kan men eventueel een tweede bezoek afleggen om een en ander goed na te gaan?

Heel wat kinderen bevinden zich in het buitenland of zijn verhuisd. Het gebeurt ook vaak dat ouders geen of weinig interesse hebben in de schoolcarrière van hun kinderen en hun plichten als ouders niet volledig vervullen. Hoe denkt u dat aan te pakken? Welke opvolgingsmaatregelen neemt u om die mensen toch te bereiken? Het probleem is het grootst in de groep van het deeltijds onderwijs. In Gent bijvoorbeeld zitten daar de meeste problemen van afwezigheid of niet ingeschreven kinderen. Welke maatregelen neemt u specifiek voor deze doelgroep?

Ik vraag mij af of het straffen van ouders met een boete of een celstraf een gewenst effect zal hebben. Zijn er andere mogelijkheden om tot oplossingen te komen? Ik meen dat preventie en opvoeding daarbij nog altijd het belangrijkste zijn. Hoe denkt u dit te kunnen oplossen?

De voorzitter: De heer Pieters heeft het woord.

De heer Leo Pieters: Mijnheer de minister, situeert het probleem zich voornamelijk in de dertien steden waar men het grootstedenbeleid heeft of is het eerder een algemeen probleem? Heeft het te maken met de grootte van scholen in bepaalde streken of is het een stedelijk fenomeen?

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mevrouw Van Kerrebroeck, u verwijst in uw inleiding naar een aantal

cijfers die ik niet meteen kan thuisbrengen. Ik zal daarom kort de procedure van de leerplichtcontrole overlopen.

Voor de leerplichtcontrole gaat het Agentschap voor Onderwijsdiensten, AgODi, na welke leerplichtigen al dan niet voldoen aan de leerplicht. Tot en met het schooljaar 2005-2006 beperkten ze zich daarbij tot vier leeftijdsgroepen, namelijk de 10-, 11-, 14- en 15-jarigen. Vanaf het schooljaar 2006-2007 focussen ze zich op alle leerplichtigen die gedomicilieerd zijn in Vlaanderen en ingeschreven zijn in het Rijksregister. Dat betekent dat vanaf 2006-2007 in Vlaanderen alle kinderen die niet voldoen aan de leerplicht detecteerbaar zijn, op voorwaarde dat ze zijn ingeschreven in het Rijksregister.

De leerplichtcontrole begint op de derde schooldag, wanneer AgODi bij het Rijksregister het bestand van alle leerplichtigen in Vlaanderen opvraagt. Vervolgens gaan ze na wie door een inschrijving in een erkende Vlaamse onderwijsinstelling, een aanvraag huisonderwijs – individueel of in een privéschool –, een vrijstelling van de leerplicht, een inschrijving in een school van de Franse Gemeenschap of een inschrijvingsbewijs in een buitenlandse school aan de leerplicht voldoet.

De ouders van leerplichtigen die AgODi nergens kan terugvinden, worden in een brief verzocht AgODi op de hoogte te brengen van de redenen waarom hun kind al dan niet aan de leerplicht voldoet. Zodra AgODi van de ouders een antwoord ontvangt, worden de opgegeven redenen gecontroleerd. Als de ouders bijvoorbeeld verklaren huisonderwijs te geven, moeten ze ook een aanvraag huisonderwijs indienen of ingediend hebben. Pas dan is men in orde met de leerplicht. Hetzelfde geldt voor kinderen die in het buitenland les volgen. Zij zijn pas in orde met de leerplicht zodra AgODi een inschrijvingsbewijs van de buitenlandse school ontvangen heeft. Een verklaring van de ouders is onvoldoende.

Van een aantal ouders ontvangt AgODi, ondanks het versturen van een herinneringsbrief, geen antwoord. Voor deze groep van leerplichtigen sturen we een brief naar de gemeenten. Vooraf werd aan het Rijksregister een update gevraagd van het bestand van de derde schooldag. Ambtshalve afschrijvingen, adreswijzigingen en dergelijke werden op die manier correct doorgegeven aan de gemeenten. De gemeente ontvangt samen met de brief een overzicht van de leerplichtigen die in hun gemeente gedomicilieerd zijn, maar waar AgODi tot dan toe niets van vernomen heeft. Voor de meeste gemeenten is deze lijst beperkt tot maximum tien leerplichtigen.

AgODi vraagt de gemeente om met een huisbezoek te controleren of deze leerplichtigen al dan niet voldoen aan de leerplicht. De gemeente geeft die taak vaak door aan de lokale politie, die na een huisbezoek kort weer-

geeft waarom een leerplichtige wel of niet aan de leerplicht voldoet. De gemeenten krijgen een drietal weken de tijd om op huisbezoek te gaan en kort feedback te geven aan AgODi. Voor de meeste gemeenten is dat, gezien het beperkte aantal dossiers, een haalbare kaart. Voor een aantal grotere steden, zoals Antwerpen en Gent, is drie weken echter te kort. Die steden kunnen ons dit laten weten, zodat we uitstel kunnen verlenen.

Dit schooljaar vertrokken de brieven naar gemeenten en steden met doorgaans weinig of geen leerplichtigen die zijn ingeschreven in een school van de Franse Gemeenschap, op 21 januari 2008. Er werd gevraagd om te antwoorden voor 15 februari 2008. AgODi verstuurde de andere gemeenten – waar doorgaans meerdere leerplichtigen zich inschrijven in een school van de Franse Gemeenschap – op 13 februari 2008 een brief. Aan deze tweede groep van gemeenten werd gevraagd voor 5 maart 2008 te antwoorden. Deze tweede groep ontvangt pas later een brief, omdat we voor deze gemeenten en steden wensen te wachten op de feedback van de Franse Gemeenschap over leerlingen die bij hen ingeschreven zijn, alvorens de ouders hierover aan te schrijven. Bij de eerste groep gemeenten wachten we niet tot de Franse Gemeenschap al haar inschrijvingsgegevens heeft verwerkt alvorens de ouders te contacteren.

Een aantal leerplichtigen blijkt, na controle door de gemeente of stad, in orde te zijn met de leerplicht, een aantal andere niet. Die dossiers worden samen met de dossiers van leerplichtigen waarbij er al eerder sprake was van onwil, overgemaakt aan het parket, waar de parketcriminologen dit verder opvolgen. Er worden dus nooit dossiers overgemaakt aan het parket zonder dat we de informatie van de gemeenten hebben ontvangen en verwerkt, tenzij natuurlijk al uit het antwoord van de ouders zelf bleek dat er sprake is van duidelijke onwil en absoluut schoolverzuim.

Ik kom tot uw vraag over het deeltijds onderwijs. Ik veronderstel dat u met deze vraag verwijst naar de gegevens over hardnekkige spijbelaars. Onder hardnekkige spijbelaars verstaan wij leerlingen die ingeschreven zijn in een erkende Vlaamse onderwijsinstelling, maar in het voltijds secundair onderwijs 30 halve dagen – en in het deeltijds secundair onderwijs 20 halve dagen – of meer problematisch afwezig waren. Deze leerlingen worden systematisch gemeld aan AgODi.

Een problematische afwezigheid is een afwezigheid waarvoor de leerling geen wettiging kan geven. De secundaire scholen zijn verplicht om deze leerlingen aan AgODi te melden. In het basisonderwijs is dit voorlopig nog niet het geval. Vanaf volgend schooljaar zullen ook zij dit echter – in het kader van de koppeling aan schooltoelagen – systematisch moeten melden.

Als ik kijk naar het aantal meldingen van problematische afwezigheden bij leerplichtigen in het secundair onder-

wijs, dan zie ik een lichte stijging van 0,8 naar 1 percent tussen 2002-2003 en 2006-2007. Met andere woorden, vorig schooljaar spijbelde 1 op 100 leerplichtigen in het secundair onderwijs hardnekkig. Als ik vervolgens het deeltijds, het buitengewoon en het voltijds secundair onderwijs met elkaar vergelijk, dan merk ik dat er relatief gezien vaker leerlingen uit het deeltijds dan uit het voltijds secundair onderwijs als problematisch afwezig worden gemeld. In het voltijds secundair onderwijs blijken op 1000 ingeschreven leerplichtige leerlingen 6 leerlingen hardnekkig te spijbelen, in het buitengewoon secundair onderwijs zijn dit er 35 en in het deeltijds secundair onderwijs 282.

In het deeltijds onderwijs én het buitengewoon secundair onderwijs worden – misschien tegen sommige verwachtingen in – relatief gezien meer meisjes dan jongens als problematisch afwezig gemeld. In het voltijds onderwijs zien we dat procentueel evenveel jongens als meisjes als problematisch afwezig worden gemeld. Hardnekkig spijbelen komt ook vaker voor bij 15-, 16-, 17-jarigen dan bij 12-, 13-, 14-jarigen.

Als we de eerste graad, de onthaalklassen en het modulair onderwijs buiten beschouwing laten, dan zien we dat er in het voltijds onderwijs relatief gezien het meest gespijbeld wordt in het beroepsonderwijs. 23 op 1000 leerlingen in beroepsonderwijs spijbelden vorig schooljaar 30 halve dagen of meer. Het aantal meldingen problematische afwezigheid in het kso – waar u naar verwijst – ligt met 7 op 1000 net iets hoger dan het gemiddelde van het voltijds onderwijs dat 6 op 1000 ingeschreven leerplichtigen bedraagt.

Elke melding van een hardnekkige spijbelaar is er één te veel. Daarom tracht ik met mijn actieplan via twaalf groepen van acties spijbelen en schoolverzuim aan te pakken. De aard van de acties varieert van bewustmaken, voorkomen, begeleiden tot herstellen en bestraffen.

Omdat de problematiek van afwezigheden zo hoog is in het deeltijds onderwijs, heb ik ook beslist om voor die jongeren nog iets extra te doen. In de conceptnota Leren en Werken kondigde ik al aan dat alle systemen die leren en werken combineren in de toekomst een voltijds engagement van 28 uren zullen inhouden. Dit kan worden gerealiseerd via een persoonlijk ontwikkelingstraject, een brugproject, een voortraject of via het reguliere systeem van deeltijds leren en werken. Het voltijds engagement vraagt extra opvolging. In het decreet op de deeltijdse leersystemen dat momenteel wordt afgerond, plan ik om ook de aanwezigheid op de werkvloer telkens te controleren, en dus niet zoals vandaag enkel de afwezigheden tijdens de vormingsmomenten. Daarom zullen deze leerlingen vanaf dan net als de leerlingen in het voltijds onderwijs bij 30 halve dagen problematische afwezigheid gemeld worden aan AgODi.

Uw vijfde vraag handelde over bestraffen van de ouders. We hebben inderdaad afspraken gemaakt met de parketten, en meer specifiek met de parketcriminologen Jeugd en Gezin, dat zijn de jeugdcriminologen van het parket, die spijbelen als één van hun drie hoofdopdrachten kregen. Deze afspraken gaan over welke dossiers wij doorsturen en over het krijgen van een minimale vorm van feedback over de doorgestuurde dossiers. Deze samenwerking loopt zeer vlot. Mijn administratie onderhoudt regelmatig contact met de parketcriminologen via hun coördinatrice en via hun werkgroep Spijbelen, en plant binnenkort een evaluatievergadering met alle parketcriminologen over de samenwerking.

Uiteraard is het straffen van de ouders en/of de leerling omwille van het spijbelgedrag de laatste stap in een continuüm van maatregelen om spijbelen aan te pakken. Dat blijkt ook duidelijk uit de opbouw van mijn Spijbelactieplan.

In eerste instantie moeten we ervoor zorgen dat alle ouders en kinderen weten waarom het zo belangrijk is om regelmatig naar school te gaan. Hiervoor werken we ook samen met een aantal intermediaire instanties zoals huisartsen, Kind en Gezin, steden en gemeenten enzovoort.

Daarnaast willen we preventief werken aan spijbelen. Daarbij hebben we vooral aandacht voor ouder- en leerlingenparticipatie, een positief schoolklimaat, vaardigheden en competenties van leerkrachten en schooldirecties, samenwerking tussen school en CLB en het beleidsvoerend vermogen van de scholen. Indien een leerling dan toch begint te spijbelen, is een goede begeleiding vanaf de eerste halve dag afwezigheid aangeraden. School en CLB hebben hier uiteraard een belangrijke rol in, maar zij kunnen rekenen op hulp van de welzijnssector, initiatieven zoals Time-out, politie die jongeren kan wijzen op de leerplicht enzovoort.

Indien al deze voorgaande stappen gezet zijn en er toch een probleem van spijbelen blijft, dan is sanctionering aangewezen. Maar dan nog is het zeer belangrijk om een onderscheid te maken tussen onwil en onmacht, zowel bij de ouders als bij de leerling zelf. Soms willen ouders wel dat hun kind naar school gaat, maar krijgen ze hun 17-jarige zoon 's ochtends niet uit bed. In andere gevallen wil de jongere wel naar school, maar moet hij gaan werken om in een gezinsinkomen te voorzien. Elke situatie is anders, en het is belangrijk om die achtergrond te kennen en op basis daarvan te beslissen wat men doet. Daarom is de lokale aanpak van spijbelen zo belangrijk. Indien er sprake is van manifeste onwil bij de ouders en/of de leerling, dan zijn sancties aangewezen.

De wet op de leerplicht voorziet dan inderdaad in de mogelijkheid om naar de politierechtbank te gaan en boetes op te leggen. Maar eigenlijk wil ik op het moment dat het leerrecht geschonden is of de leerplicht in het gedrang komt door de onwil van de ouders, ook een

sanctioneringsinstrument op het niveau van de Vlaamse overheid laten ontwikkelen. In mijn conceptnota naar aanleiding van de rondetafelconferentie over Brussel heb ik reeds gesteld dat ik mijn administratie daarom laat nagaan hoe we met een systeem van administratieve boetes de meest hardnekkige vormen van absoluut schoolverzuim kunnen aanpakken.

Voor leerlingen zijn maatregelen door de jeugdrechtbank mogelijk. Bij opvoedingsonmacht zijn beschermingsmaatregelen meer aangewezen. De jeugdrechters zijn vragende partij om meer aangepaste maatregelen te kunnen opleggen in geval van spijbelen. Over dit thema liep een overleg met de federale minister van Justitie om te komen tot een duidelijk vervolgingsbeleid- en sanctioneringsbeleid voor zware spijbelaars. Door de politieke situatie sinds de verkiezingen van 10 juni 2007 werd dit overleg opgeschort. Nu de nieuwe minister van Justitie ingewerkt is, wil ik dit overleg op korte termijn terug opstarten.

Misschien verschillen we van mening over financiële straffen. Ik vind dat de overheid een financiële straf in het vooruitzicht mag stellen, al is het maar om duidelijk te maken dat het ons menens is. Dat is mijn ervaring, en ik zetel nu al veel jaren in uitvoerende mandaten. Praten alleen over generische geneesmiddelen bijvoorbeeld heeft weinig zin, er moet geld aan vasthangen. Dat geldt voor vele andere zaken. We moeten durven zeggen: als u niet luistert, zult u het voelen. Dat is mijn diepste overtuiging.

De voorzitter: Mevrouw Van Kerrebroeck heeft het woord.

Mevrouw Monica Van Kerrebroeck: Mijnheer de minister, we kennen uw bezorgdheid over spijbelen. Uw Spijbelactieplan is daar een bewijs van. Het parlement heeft ter zake al heel wat stappen gezet. Mevrouw Helsen heeft een voorstel van resolutie ingediend over spijbelen. Dat belet niet dat we alert blijven en opmerkingen kunnen maken.

De lijn tussen hardnekkig spijbelaar en schoolloze leerling is vaak heel dun. Heel wat schoolloze leerlingen zijn wel ingeschreven, maar dagen nooit op in de school. Ze zijn ingeschreven, maar komen niet of komen twee, drie dagen en verdwijnen dan. Ze verhuizen bijvoorbeeld. Ze zijn weg en niemand weet waar naartoe. De scholen waar deze leerlingen ingeschreven zijn, worden verplicht kort op de bal te spelen. Ze moeten de inspectie en de gemeente inlichten over het wegblijven van die leerling. Dat moet nauw worden opgevolgd.

Het feit dat meisjes meer problematisch afwezig zijn, kan gekoppeld zijn aan culturen waar meisjes op vrij jonge leeftijd de zorg voor de kleinere kinderen op zich moeten nemen.

Mijnheer Pieters, de problemen zijn misschien iets minder scherp in kleine landelijke gemeenten omdat de sociale controle daar groter is. In grootsteden kan men gemakkelijker in de massa verdwijnen. We zien er vaker jongeren rondslechteren waarvan we vermoeden dat ze eigenlijk op school zouden moeten zitten.

Mijnheer de minister, u hebt gerefereerd aan het evaluatierapport van de parketcriminoloog. Het zou interessant zijn mochten we te gepasten tijde kennis krijgen van dat rapport.

Minister Frank Vandenbroucke: Ik noteer de vraag om het evaluatierapport in te kijken.

De voorzitter: De heer Pieters heeft het woord.

De heer Leo Pieters: Mijnheer de minister, ik heb nog geen antwoord op mijn vraag gekregen. Is er cijfermateriaal beschikbaar dat aantoont dat het probleem zich in die dertien centrumsteden voordoet? En hoe zit het daarbuiten? Ik kan me bijvoorbeeld indenken dat in landbouwstreken de zonen van landbouwers soms op het bedrijf worden ingeschakeld als het oogsttijd is. Of is het vooral een probleem in gebieden met een grote concentratie van scholen en dus van leerlingen?

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Ik ga u geen gedetailleerd antwoord geven, want ik zou me kunnen vergissen. Wel kan ik zeggen dat hardnekkig spijbelgedrag van leerlingen van het deeltijds onderwijs een stadsprobleem is. Het is bijvoorbeeld niet toevallig dat mevrouw Van Kerrebroeck over deze zaak zo bezorgd is, want het is een probleem dat zich in Gent echt wel voordoet. Het is er een groot probleem. Ik heb aan de centra voor deeltijds onderwijs van Gent gevraagd actie te ondernemen. Het loopt er echt de spuigaten uit. Op het platteland zal men zo'n grote problemen niet vaststellen. Ik denk dus dat het vooral om een stadsprobleem gaat: een probleem dat zich in de steden voordoet, waar men in de anonimiteit kan verdwijnen, minder sociale controle is, meer probleemgezinnen zijn en het zwartwerk ongetwijfeld meer is verspreid. Ik beweer niet dat de cijfers dat duidelijk aantonen; we moeten dat nog eens bekijken. Ik stel voor dat ik de zaak opvolg.

De voorzitter: Het incident is gesloten.
